

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
Commissie Wetsvoorstellen

Aan de Vaste commissie voor Financiën van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de heer S. Weeber
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 27 september 2019

**Betreft: NOB-commentaar Kamerbrief Aanpassing box 3 (d.d. 6 september 2019;
kenmerk 2019-0000148689)**

Geachte leden van de Commissie,

In dit commentaar reageert de Orde op bovenvermelde brief, waarin de aangekondigde aanpassing van box 3 op hoofdlijnen wordt beschreven. Hoewel met een vertraging van vele jaren, is de Orde desalniettemin verheugd over deze eerste beweging tot een meer fundamentele wijziging van het systeem van box 3, waarbij de belastingheffing op spaargeld nauwer aansluit bij het reële rendement. In het onderstaande geeft de Orde op hoofdlijnen commentaar op de brief van de staatssecretaris van Financiën.

1. Nog steeds geen heffing over werkelijke rendement

Allereerst merkt de Orde op dat deze brief geen uitvoering geeft aan de wens van de Tweede Kamer om in box 3 een heffing over het daadwerkelijke rendement te realiseren. Het voorgestelde systeem blijft uitgaan van een forfaitair stelsel, waarbij enkel de forfaitaire rendementspercentages worden aangepast en een nieuw heffingvrij inkomen wordt geïntroduceerd. Reden hiervoor is kennelijk de uitvoerbaarheid door de Belastingdienst en de voorgevulde aangifte. Naar de mening van de Orde is en blijft het merkwaardig dat het kennelijk normaal is geworden dat burgers, al jaren, te zwaar worden belast, vanwege de technische beperkingen van de systemen van de Belastingdienst. De Belastingdienst en zijn systemen zijn er toch ten dienste van de burger in plaats van omgekeerd? In box 1 in de inkomstenbelasting wordt van ondernemers al vele jaren belasting geheven naar het

De Commissie Wetsvoorstellen van de NOB reageert gevraagd en ongevraagd op fiscaal relevante (wets)voorstellen (en het voortraject daarvan) vanuit de expertise van haar leden. Belangrijke toetsstenen zijn rechtszekerheid (waaronder terugwerkende kracht), verenigbaarheid met het recht, uitvoerbaarheid, effectiviteit en efficiency, regeldruk en gevolgen voor het investeringsklimaat. 1

daadwerkelijke rendement en dat functioneert naar ieders tevredenheid. Waarom een dergelijk systeem in box 3 niet kan worden ingevoerd, ontgaat de Orde. De brief van 6 september jl. blijft wat dit betreft ‘Kurieren am Symptom’. In de ogen van de Orde zou het beter zijn direct een heffing over het werkelijk rendement op spaartegoeden te introduceren, als eerste stap naar heffing over het werkelijk rendement voor alle bezittingen. De Orde verwijst ook naar de NOB-notitie d.d. 5 juli 2019 die op 9 september jl. is besproken in Belastingpoort.

2. Belastingheffing op inkomsten uit spaargeld

Met de voorgenomen wijziging wordt bereikt dat spaarders voortaan worden belast op een wijze die beter aansluit bij de realiteit. Daarmee wordt voor een grote groep belastingplichtigen de heffing in box 3 sterk verbeterd.

Inzake de gekozen afbakening voor ‘*spaargeld*’, te weten de aansluiting bij het begrip ‘*deposito*’ in de zin van artikel 1:1 Wft, stelt de Orde voor nader te onderzoeken of deze afbakening een goede en redelijke grens trekt. Wat gelijk is, behoort gelijk behandeld te worden. Er zijn immers andere vormen van box 3-vermogen die een (nagenoeg) identiek risicoprofiel hebben. Te denken valt aan staatsobligaties, maar ook aan contant geld. Een andere optie is om aan te sluiten bij de vormen van risico-arme beleggingen die de Hoge Raad in zijn arresten d.d. 14 juni 2019 heeft genoemd. Tot slot geeft de Orde in overweging om aan te sluiten bij een benchmark zoals die ook wordt gehanteerd in de Essentiële beleggersinformatie (Ebi) zoals geldend voor beleggingsfondsen (schaal van 1 tot 7), waarbij fondsen met een risicowaardering van bijvoorbeeld 1 of 2, ook kwalificeren.

3. Belastingheffing op inkomsten uit beleggingen

In het voorstel worden alle box 3-vermogensbestanddelen die geen spaargeld zijn, aangemerkt als ‘*overige bezittingen*’ en feitelijk behandeld als beleggingen, waarvoor een normrendement van ruim 5 procent geldt. De Orde merkt op dat deze forfaitaire benadering een grote afwijking geeft ten opzichte van de daadwerkelijk door deze belastingplichtigen behaalde rendementen. De Orde begrijpt en onderschrijft dat een forfait een zekere ruwheid in zich kan dragen, maar meent, gelet op de zeer grote spreiding van daadwerkelijk behaalde rendementen, dat herbezinning moet plaatsvinden inzake aspecten zoals kostenaf trek en tegenbewijs. Door deze twee aspecten een plaats te geven in het voorgenomen systeem, zal de maatschappelijke acceptatie van het nieuwe systeem, naar verwachting, sterk worden vergroot.

De beperkingen van een forfaitaire benadering doen zich ook gevoelen bij de wijze waarop de rentelast van schulden in het nieuwe systeem een rol speelt. Welke normrente sluit dan het beste aan bij de realiteit? Naar de Orde begrijpt, zien de box 3-schulden vooral op beleggingen in aandelen en in onroerende zaken. Spaargelden financieren met geleend geld is irrealistisch, gelet op het feit dat de debetrente op leningen altijd hoger is dan de creditrente op spaargeld.

Het komt de Orde daarom voor dat voor elk van deze twee deelgebieden een benchmark te vinden moet zijn die aansluit bij het type belegging. Zo zijn er tarieven voor effectenkrediet alsook zijn er banken die financiering aanbieden van beleggings-onroerend goed. De Orde meent daarom dat de schulden in box 3 moeten worden gealloceerd aan de beleggingen en derhalve tegen hetzelfde forfaitaire rendement aftrekbaar moeten zijn dan waartegen de beleggingen worden belast, en niet tegen een gemengd percentage zoals nu wordt voorgesteld.

Het punt van een separate normrente voor schulden is niet aan de orde als een normrendement wordt bepaald over het saldo van beleggingen en schulden, zoals ook nu in box 3 gebeurt. De Orde geeft in overweging om het box 3-stelsel niet complexer te maken door beleggingen en schulden ‘uit elkaar te trekken’. Uit oogpunt van eenvoud en kenbaarheid van de werking van het box 3-systeem is dit een te prefereren vormgeving. Ook het gelijkheidsbeginsel en het draagkrachtbeginsel worden beter gehonoreerd als beleggingen en schulden direct gesaldeerd worden, waarna op het saldo een normrendement wordt toegepast.

4. Peildatumarbitrage

De Orde onderschrijft de gedachte dat dergelijke arbitrage moet worden tegengegaan. Graag is de Orde bereid mee te denken over een vormgeving die zo goed mogelijk recht doet aan de diverse aspecten van anti-arbitrage maatregelen. Wel dringt de Orde erop aan hierbij de uitvoerbaarheid goed in het oog te houden. Voorkomen moet immers worden dat box 3 wordt opgetuigd met complexe regelgeving. Dat is in het belang van alle betrokkenen.

5. Tarief

Voorgesteld wordt het tarief te verhogen naar 33 procent om redenen van budgetneutraliteit. Hiertegen maakt de Orde ernstig bezwaar. De Orde herinnert eraan dat de overheid al vele jaren in box 3 te veel belasting heft over spaargeld. Het op dit punt verheffen van de budgettaire neutraliteit tot norm, betekent feitelijk dat de overheid ook in het nieuwe stelsel te veel belasting blijft heffen, terwijl de daling van de opbrengst wordt veroorzaakt door een exogene factor, namelijk daling van de marktrente. Daar maakt de Orde ernstig bezwaar tegen. De Orde meent dat de overheid schatplichtig is aan met name de box 3-spaarders en meent daarom dat het tarief ongewijzigd op 30 procent moet worden gehandhaafd. Anders ontstaat het beeld dat de overheid met de andere hand (tariefsverhoging) weer terugneemt wat het met de ene hand (forfaitaire-rendementsverlaging voor spaargeld) geeft.

6. Heffingvrij vermogen

Dit effect wordt versterkt door het feit dat het heffingvrij vermogen een fatale grens wordt en niet meer, zoals thans, een echte vrijstelling aan de voet. Zoals elke fatale grens betekent dit dat iemand die net meer box 3-vermogen heeft dan het heffingvrij vermogen over zijn hele

vermogen box 3-belasting gaat betalen en daardoor onevenredig zwaar wordt getroffen. Voor spaarders dempt het nieuwe heffingvrij inkomen dit effect maar dit geldt niet voor beleggers. De ‘niet-spaarder’ gaat bij overschrijding van de grens qua heffingsvrij vermogen met 1 euro, direct 411 euro betalen. De Orde ziet hier geen enkele rechtvaardiging voor en raadt dit dan ook af. De Orde is ook niet gebleken van problemen in de uitvoeringssfeer met betrekking tot dit heffingvrij vermogen. De Orde beveelt daarom aan de huidige systematiek op dit punt ongewijzigd te laten dan wel een aanpassing ter mitigering van dit scherpe grenseffect.

7. Heffingvrij inkomen

De Orde begrijpt dat er een nieuwe loot aan de stam van box 3 bij komt, namelijk een heffingvrij inkomen van 400 euro. Voor iemand die louter spaart, betekent dit een effectieve vrijstelling tot een vermogen van 440.000 euro. Dit blijkt ook uit de brief. Voor iemand die louter belegt en wordt geconfronteerd met het hoge forfaitaire rendement van 5,33 procent, is de vrijstelling echter maar 7.504 euro. Dit is een schijntje. De Orde meent dat dit verschil tussen sparen en beleggen meer in lijn met elkaar moet worden gebracht. Het is overigens merkwaardig dat een apart heffingvrij inkomen wordt geïntroduceerd, in plaats van ‘gewoon’ het forfaitaire rendement lager vast te stellen of het heffingvrij vermogen te verhogen. Dit nieuwe heffingvrij inkomen maakt de box 3-heffing straks nog ondoorzichtiger dan hij thans al is, omdat met een extra factor rekening moet worden gehouden. De Orde geeft dan ook in overweging om het heffingvrij inkomen om te zetten in een lager forfaitair rendement dan wel in een hoger heffingvrij vermogen.

8. Ingangsdatum

De beoogde ingangsdatum van 1 januari 2022 impliceert dat het nog ruim twee jaar gaat duren voordat de belastingheffing op inkomen uit spaargeld daadwerkelijk wordt verlaagd. De Orde beveelt aan om de wijziging voor inkomen uit spaargeld eerder in te laten gaan, bij voorkeur reeds per 1 januari 2020. Daarbij beseft de Orde dat een wetswijziging uiteraard eerst de gebruikelijke parlementaire weg dient te bewandelen en de IT-systemen van de Belastingdienst tijdig en goed kunnen worden aangepast. Mocht invoering per 1 januari 2021 het vroegst haalbare zijn, dan stelt de Orde voor (vooral) de (kleine) spaarders reeds per 1 januari 2020 tegemoet te komen door hetzij de vrijstelling te verhogen, hetzij in schijf 1 het in aanmerking te nemen rendement op 100 procent (in plaats van 67 procent) van de rendementsklasse ‘*spaargeld*’ te stellen. Hierdoor wordt reeds komend jaar een betekenisvolle stap gezet om de inkomsten uit spaargeld nauwer te laten aansluiten bij het werkelijke rendement.

9. Tot slot

Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten. Een afschrift van deze brief is heden verzonden aan de staatssecretaris van Financiën.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen